

ZOMBOR és VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.

hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lömények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmegyei nemzeti párt hivatalos közlönye.

Megjelenik hétfő s ünnepek utáni napok kivételével minden nap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt. — Félévre 6 frt. — Negyedévre 3 frt

Egy óra 1 frt. 20 kr.

Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

ELŐFIZETŐINKHEZ.

Lapunk előfizetési árát jövő évi január hó elsejétől évi 8 frtra szállítjuk le, s így bizvást elmondhatjuk, hogy a

ZOMBOR és VIDÉKE

az ország

legelősebb politikai napilapja.

Ugyancsak jövő január 1-től a

BÁCSKAI KARCZOSRA

évi 4 forinttal külön előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetői a

BÁCSKAI NAPTÁRT

é nagy terjedelmű és kiváló gonddal összeállított egyetlen megyei naptárt ingyen kapják, valamint ingyen a

BÁCSKAI NAPTÁRT

minden újonnan belépő előfizető, ha a

ZOMBOR és VIDÉKE

félévi előfizetési díjat 4 frttal beküldi.

A ZOMBOR és VIDÉKE

minden előfizetője fele áron fizethet elő a

BÁCSKAI KARCZOS-ra

s így a

ZOMBOR és VIDÉKE

előfizetési ára:

Egész évre 8 frt.

Félévre 4 frt.

Negyed évre 2 frt.

A BÁCSKAI KARCZOS

előfizetési ára:

Egész évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Negyed évre 1 frt.

A ZOMBOR és VIDÉKE és a BÁCSKAI

KARCZOS együtt megrendelve:

Egész évre 10 frt.

Fél évre 5 frt.

Negyedévre 2 frt 50 kr.

A Zombor és Vidéke

és

a Bácskai Karcos

kiadóhivatala.

A VÁLSÁG.

**Gr. Andrassy Gyula
Budapesten.**

Budapest, decz. 6-án. (A „Z. és V.“ ered. táv.) Gr. Andrassy Gyula azzal a határozott nyilatkozattal küldött Ő Felsőge által Budapestre, hogy az egyházpolitikai javaslatokat ez idő szerint nem szándékozik szentesíteni. Ennek folytán Wekerle az összminis-
terium lemondását tárgyzó okirat megfogalmazása tárgyában mi-

nisztertanácsot hívott egybe, melynek egyhangú határozata szerint a lemondás az indemnity-javaslat törvényerőre emelkedése után fog benyújtatni.

Bánffy-kabinet.

Budapest, decz. 6-án. (A „Z. és V.“ ered. táv.) Kormányparti körökben elhatározott tényként beszélnek egy Bánffy kabinetéről, — melynek feladata lesz a nemzeti párttal egyesülve új kormánypartoi alakítani.

Kállay.

Budapest, decz. 6-án. (A „Z. és V.“ ered. táv.) Kállay Béni bírja ezuttal Ő Felsőge teljes bizalmát s neki rózza föl a Wekerle-kormány ama nehézségeket, melyek miatt helyzete tarthatatlanná vált. Nincs kizárva annak lehetősége sem, hogy a király Kállayt bizza meg az új kabinet megalakításával.

TÁVIRATOK.

Orosz csapaterősítések.

London, decz. 6. (A „Z. és V.“ ered. táv.) A „Times“-nek jelentik Odessából e hó 3-áról: Az „Ovel“ és a „Savatoff“ szállítóhajók parancsot kaptak, hogy csapatokat szállítsanak Sebastopolból és Odessából Batumba, hogy az orosz csapatokat a török határon erősítsék. Az „Ovel“ 18545, a „Savatoff“ 6019 embert szállít. Azt hiszik, hogy az intézkedés összefüggésben áll az örményországi zavargásokkal.

A német császár üdvözlöete.

Ádlersto, decz. 6. (A „Z. és V.“ ered. táv.) Vilmos császár a Scots Greg dragonyosezred parancsnokának táviratban fejezte ki szerencsekívánatait Miklós orosz ezárnak az ezred tiszteletbeli ezredesévé történt kinevezése alkalmából. A távirat így hangzik: Mint a Royal Scots Grey ezredese a legőszintébb szerencsekívánataimat fejezem ki önnek és az ön fényes ezredének ama megtiszteltetésért, melyben az önök felséges királynője részesítette önöket és melyet úgy Royalok, mint a Grayok egyenlő mértékben méltánynak tekintel-

tel a bajtársi szívólyes és benső kötelekre, mely az Onio-dandár és a Waterlos dandár ezredei közt fennáll. Aláírva: II. Vilmos, a Royalok ezredese.

A német császár trónbeszéde.

Páris, decz. 6. (A „Z. és V.“ eredeti távirata.) Néhány lap meglepéssel emeli ki, hogy Vilmos császár trónbeszéde ellentétben Umberto király trónbeszédével, megemlíti Carnot halálát. A „Figaro“ azt mondja, hogy a világos, egyenes békepasszus igen kielégítő hatást kell, hogy gyakoroljon.

A képviselőház ülése dec. 6-án

(A „Z. és V.“ er. táv. tud.)

Ma is csak csekély számban jelentek meg a képviselők. Ma is csak csekély volt az érdeklődés a földmivélsügyi vita iránt.

Az első szónok Wittmann János volt, a ki igen hosszasan az ugynevezett gazdasági válsággal foglalkozott és szemére lobbantotta a földművelésügyi minis-
ternek, hogy az minis-terse alatt egy lépést se tett a válság megszüntetésére. Foglalkozott azután az alacsony buzaárak kérdésével s a bajt abban látja, hogy a dolog nem új, hanem már esztendőkké elzölt volt észlelhető. Böven foglalkozott azután Wittmann a kisbirtokosok helyzetével, viszonyaival. De a Ház csak igen szórakozottan hallgatta a beszédet.

Wittmannak az egyetlen figyelmes hallgatója Molnár Józsiás volt.

A szónok még foglalkozott a vízügyekkel, az alföldi szocializmussal, de még saját pártjánál is alig tudott érdeklődést kelteni.

Wittmann elpanaszolta, hogy az általa alapított délvidéki gazdasági egyesületet a földmivélsügyi minis-ter rendelete alapján üldözik. Fel is olvasott egy passzust a „Nemzet“-ből az üldözés illusztrálására.

Erre nyomban megfelelt Festetics Andor gróf minis-ter, a ki energikus hangon kijelentette, hogy ő arra nem vállalkozhatik, hogy intézkedéseit mindenkor rövid lejárat-hoz kösse. Kijelenti, hogy ő is tévedhet, de át van hatva attól, hogy kötelessége igazságosan és helyesen cselekedni iparkodik.

Wittmann rövid viszonzválasza után Gajary Ödön szólalt föl személyes kérdésben, a ki visszautasítja Wittmann támadásait, melyeknek a megítélését a művelt közönségre bizza.

A következő szónok Károlyi Sándor gróf volt, a ki hosszasan s az agráriusok szempontjából bírálja el a földmivélségi budgetet.

Károlyi Sándor gról után Rosenberg Gyula személyes kérdésben tett rövid megjegyzést.

— Tisza István! — szölt aztán az elnök.

És szólásra fölemelkedett Tisza István, amde a baloldal zajosan követelte:

— Öt perc! Öt perc!

Az elnök csöngött és figyelmeztette az emelvény körül összeseregelt képviselőket

— Csöndet kérek! Melőztassanak a szónokot meghallgatni!

— Öt perc! Öt perc! Követelte a baloldal újra és jó ideig tartott, míg az ellenzék belenyugodott abba, hogy ne legyen szünet. A zaj lecsillapodván, Tisza István megkezdte beszédét.

Az ülés folyik.

Hirek.

— **Igazságügyi kinevezések.** Ó felsége a király Lederer Gusztáv kulai járásbírónak a kir. ítélő táblai bírói címet és jellegét, Popovits Arzen újdéki és Dobák Béla szegedi, volt zombori kir. ügyésznek pedig a főügyési helyettesi címet és jellegét adományozta.

— **Hivatal vizsgálat.** Széchényi József kir. törvényszéki elnök és Kardos Kálmán kir. ügyész tegnap Hodsághra utaztak, a hodsághi kir. bíróság és a fogház megvizsgálására.

— **Jogügyi bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város jogügyi bizottsága f. hó 6-án d. u. 3 órakor ülést tartott, melyen a lapunkban közölt tárgysorozat vétett tárgyalás alá. Mindenek előtt a városi építkezési szabályrendelet módosított és a módosításokhoz képest fog az új építkezési szabályrendelet javaslat a város jövő kedden tartandó közgyűlése elé kerülni. Azonkívül két új szabályrendelet tárgyalattott, melyeket lapunkban fogunk közölni. Ezek közül különös figyelmet érdemel a hidkarfalakról alkotott szabályrendelet, melynek előzményei ismeretesek. Csak nem rég nyújtott be dr. Alföldy Árpád ügyvéd városi bizottsági tag a főispánhoz kérvényt, hogy a hidkarfalakról alkotandó szabályrendelet tárgyában rendkívüli közgyűlést hívjon egybe. E kérelem ugyan megtagadtatott, de a szabályrendelet elkészítése iránt szükséges előmunkálatok megtörténtek s a jogügyi bizottság a kész szabályrendelettel foglalkozhatott. A jogügyi bizottság több tagja szótolt a kérdéshez s különösen azon resze fölött volt nagyobb vita, mely a hidkarfalak magasságát 30 cm-re rendeli fölemelni. A városi hatóságot az vezette e méret megállapításában, hogy a Szemző-féle hidkarfalak magasságát is ezen méret szerint állapította meg s most e tévedéshez konsequenter ragaszkodni akar. A jogügyi bizottság azonban úgy találta, hogy a múltban elkövetett hibát szabályrendeletben sankció-

nálni nem volna a város közönségéhez méltó s azért szótöbbséggel 60 cm-terben állapította meg a hidkarfalak magasságát. Hisszük, hogy a város közgyűlése is magáéva fogja tenni a jogügyi bizottság véleményét.

— **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósága folyó hó 11-én d. e. 9 órakor közgyűlést tart.

— **Hymen.** Fernbach Péter zombori lakos² nagybirtokos ma eljegyezte Szemző János zombori lakos, kir. tanácsos leányát, Órszike kislányt.

— **Dr. Drakulics Pál** városunk országyűlési képviselője a képviselőház decz. 5-én tegnap tartott ülésében nyújtotta be a zombori törvényszék és területéhez tartozó járásbírósgok s ügyészség szolgálja és fogháziról személyzeteként az 1893. évi IV. törvényezik reájuk vonatkozó részének módosítása tárgyában szerkesztett kérvényüket.

— **A legújabb sajtópör.** Mamuzsich Lázár szabadkai polgármester — mint minket értesítenek — a „Szabadság” című ottani lap ellen, legutóbbi vezércikke miatt sajtópört indít, s ez ügyben f. hó 5-én át is ment Szegedre.

— **Felmentett erdővéd.** Tóth Pál jankováci erdővéd s egyszersmind községi kertész a kir. ügyészség részéről szándékos emberöléssel lett vádolva, mert a kezelése alatti erdőben egy 12 éves gyermeket találtak megfojtva. A szabadkai kir. törvényszék a f. év május 25-én tartott végtárgyalás alkalmával a kihallgatott 34 tanu vallomása alapján vadlotta a vád alul felmentette, a kir. ügyész felebezése folytán azonban a szegedi kir. ítélőtábla 10 évi fogházra ítélte. Az ítélet ellen Tompa Antal fővárosi ügyvéd s országyűlési képviselő felebezést nyújtván be, azt a Curia f. év november 30-án tárgyalás alá vette, amidőn is hosszas tanácskozás után Tóth Pált a szándékos emberölés vádjára alól teljesen felmentette és elrendelte azonnali szabadlábra való bocsátását, a mi f. hó 2-án meg is történt.

Jótekonycélú vigalom. A „Szeretet”-ről címzett szabadkai négyzet 1895. évi január hó 12-én a „Pest város”-hoz címzett szálloda nagytermében árvaháza alapján javára táncal egybekötött „virágjelmez-esély”-t rendez, melyet „kerékpár-virágkorzó” fog megnyitni.

— **Feloldott vármegyei határozat.** A belügyminiszter egyik vármegye közönsége-

nek köröri fizetés fölemelése ügyében hozott határozatát feloldotta s új érdemleges határozat hozatalát rendelte el, mert a törvény csak azt rendel, hogy a köröri fizetést a községek meghallgatásával a törvényhatóság állapítja meg, de azt nem mondja, hogy egyszer és mindenkorra; a miből folyólag az, hogy az annak idejében fennállott viszonyoknak megfelelően kiszabott köröri fizetési táblák a körülményeknek változával ugyanazon az uton és módon, a mint eredetileg megállapítottak, ne módosíthatassanak, elvi szempontból kizártnak nem tekinthető. Igaz ugyan, hogy a törvényhatóságok e jogot oly irányban, hogy az egyszer már megállapított fizetés lezsaláltassék, csak rendkívüli esetekben gyakorolhatnak; a fizetés fölemelést azonban magasabb rendű érdekek nem akadályozzák és a kérdés kizárólag attól függ, vajjon történt-e időközben a viszonyokban oly változás, mely a szóban forgó rendszabályt elfogadhatóvá tenné.

— **A szabadkai villamos vasut.** A régen Szabódkáról írják lapunknak, f. hó 6-án, ma csütörtökön d. e. 9 órakor tartandó rendes havi közgyűlésen tárgyalatni fog. Együttal megjegyezzük, hogy a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter Lindheim Ernő és társainak, a szabadkai-palicsi villamos közuti vasut kezdő pontjától a Kossuth-, illetve Ikra-utca, Szent-István-téren, Deák-utca és a zombori-uton át a vásár-tér valamely alkalmas pontjáig vezetendő villamos közuti vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Vidéki levél.

Beszámoló.

Tompa Antal az ó-kánizsai választókörletet országyűlési képviselője, miként már előre jeleztük volt, folyó hó 1-én d. u. 4 órakor a Szeged felől jövő vonattal Ó-Kánizsra érkezett, hogy megbízatásából kifolyó működéséről beszámoljon.

A peronon lovasbandérium s nagyszámú közönség várta őt s a független párt nevében főt. Márton Matyas fogadta, ki meghatottságáról tanuskodó rövid beszédében az együttérzésnek adott kifejezést. A mire Tompa azzal válaszolt, hogy zászlóját elhagyni nem fogja soha. Együttal bemutatta Vöröss János képviselőt és Bartalos Gyula nyugalmazott táblabíró, kiknek kíséretében jött.

TÁRGYA.

Utóhang a „Politikai Divatok”-hoz.*)

Ha valamely munkámhoz, úgy bizonyára a „Politikai divatok”-hoz szükséges a felvilágosító végző.

Valószínűleg feltűnik az olvasónak az a sok hézag, a mi e regény folyamatán elárulja magát. A történet, mely egy irányban megindul, egyszerre csak más irányt vesz: az elbeszélés ott, a hol legérdekesebbnek ígérkezett, hirtelen letörök s új fejezetbe csap át. Köztudomású tényeken atuzrik a mese, s lesz belőle mese, a hol lehetne igaz történet: érdekesebb a költött dolgoknál. A jellemek széles alapon vannak megkezdve, s erre az alpra alig van valami felépítve. A nagy, dicsőségteljes harczból, mely a sze-

replő alakok tisztító tűzét képezte, semmi sem jut érvényre, csak a vég katastrofa: az is csak allegoriákban, a miknek a sorai között kell keresni a komoly valót; a historiai háttér pedig egészen elvész, a korrajz elhalványul, az előadás hangulatában a hazafias lendület kerülteket.

Ennek a magyarizata az, hogy én ezt a regényt akkor kezdtem el megírni, a mikor az új alkotmányos korszak (1861-ben) azt a családok reményét költözte fel, hogy az elmúlt szabadság újra életre kel hazánkban. Felszabadult a politikai szöszök és a sajtó.

Régi óhajjalom volt olyan nagyobb regényt írni, mely a szabadságharcot tünteti vissza. Még ekkor éltemek emlékeztem a 48/49-iki világra: minden nagy és apró, tragikus és komikus alakja a dicsőséggel és rémekkel teljes korszaknak ott élt, ott kísértett a lelkemben; és én elég naív voltam azt hinni, hogy ezt mind föl lehet támasztani a hamuból, a ködből.

Mire aztan elkészültem a regényvel, akkorra vége lett az alkotmányos korszaknak. Jött az átötkörthelt Schmerling-aera, Szászszorta rosszabb a Bach-korszaknál; mert „ez” egy becsületes absolutismus volt, mely kimondta az őszinte jelszót, a mihez tartasuk magunkat: „Zahlen und's Maul halten”; de Schmerlingék egy hazudott alkotmányosság színe alatt követek el rajtunk erőszakot, s ha Bach kormányozni ránk küldte a németeket és a katonákat, azok tisztességes idegének voltak, a kikkel lehetett beszélni, ha

nemétül tudtunk; de Sehmerling ránk erőszakte azokat a hazánkfiat, a kik gyűlölték bennünket (mert gyűlölni a magyart csak a magyar tudja igazán). Azok aztan azonföföll, hogy morfikáltak bennünket, még gúnyt is űztek belőlünk; úgy hogy a katonai törvényesek valóságos oltalom volt ránk nézve az administratív közegek dühöngése ellenében. Hát természetes, hogy ennek az én regényemnek ebben a korszakban nem akadt kiadója. Posti Naptó, Magyar Sajtó szerkesztői kidobtak regényemmel együtt az ajtón, mikor belepillantottak. „Hisz ez a forradalomban játszó!” Voltak kiadóim, a kiknek színtén bemutatam. „Van önnek két bőre, hogy az egyiket le engedheti magáról huzatni?”

A regény ott penészedett a fiókomban. Egyszer aztan a magyarországi ellenzék megemeberte magát, vezsefermat elhatározták, hogy egy sajtóorganizmat hoznak létre, mely nézeteiket képviselje. Engem biztak meg a szerkesztosséggel. En adtam a lapnak a „Gon” nevet. Magam jártam utána Beessen az udvari kancelláriánál, hogy az engedély megadassék ra Gróf Forgách Antal első kértmer megadta az engedélyt. En siettem az irasommal fel Budára gróf Pálffy Moriczhoz, bejelenteni, hogy van passzusom az új lap kiadásához.

— Hja, barátom, mondta a helytartó, az még nem elég, hogy a kancellár beleegyezett; még én is itt vagyok. Önnek előbb reversálist kell adni magáról, hogy lapjában a kormányt pártolni fogja.

*) Utóhang a Politikai Divatokhoz. Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadásából karácsonyra újabb sorozat fog megjelenni. A tíz kötetben, a mely az idén már a második sor is lesz Jókai gyűjteményes munkáiból, meg fog jelenni egyebek közt a Politikai Divatok is, a melyeket a korszakos írő most utóhanggal is ellátott. Ez az epilógus azonkívül, hogy a regény történetére vonatkozó érdekes részleteket tartalmaz, elmond egy eddig teljesen ismeretlen epizódot az 1861. esztendőből, a melynek két hőse: Jókai Mór és a mostanában annyit szereplő: gróf Zichy Nándor. A historiai becsü utóhangot, a melyvel most már a Politikai Divatok még értékesebb regénynyé válik, lapunk mai számában reprodukáljuk.

December 2-án d. u. fél 4 órakor a nagyvendéglő zsufolásig telt dísztermében dr. Tukats Ádám jelezte Tompa jövetelének czélját s köztudomásra hozta azt, hogy mint képviselő kötelességének teljesítése által a párt érdekeinek eleget tett.

Utána Vöröss János a csabi járás független 48-as párjának országgyűlési képviselője vette át a szót s megbízatásához képest átadta a központi függetlenségi párt tiszteletet a választó polgároknak. Meghajlik — ugymond — a hazafias lelkesedés előtt, mely a választás alkalmával eltölte a polgárok kebelét. Megbecsült a bizalmat, melyet fokozni kötelesség. Szomorú dolog, hogy nem multak el az idők ama bizalom erősítésének nélkülözésére, melylyel ők mint képviselők felruházva vannak; miért is eljönnek időnkint a haza, függetlenségének s önállásának apostolai, hogy az igaz ügy iránt megerősítsék a bizalmat, felébresszék a hazafias érzést s azt megböcsüljék, mert ezek fejlesztik a jogos küzdelem iránt a reményt. Azert ő iparkodik az alkalmat megragadni — daczára annak, hogy a 67 óta működő kormány szűkebb köre szorítja az ily alkalmak megkeresését s a polgárok érzelmeinek megnyilatkozását, — hogy az elveknél érvényt szerezzen.

Beszédét lelkes eljenzés követte, melynek befejeztével — Tompa Antal emelt szót s elmondta, hogy ámbár tudta a dolgok természetében rejlő nehézségeket, elfogadta a kerület képviselőt, mert a közérdek s a benne összpontosult bizalom vezette erre. „A történet — mondá — megtanított, hogy énnel kezdik sokan és énnel is végzik dolgait. Engem soha egyéni érdekek nem vezettek, én mindig a kerület akaratát tettem, mert tudtam azt, hogy akik énnel kezdik, azok a kormány részen vannak, akik mások akaratát teljesítik, azok függetlenek.

Az anyakönyvek vezetésének a lelkészek kezében kell maradnia, mert ha kivesszük, ki tudja, nem-e bizzuk katonaszbadiókra, akik visszaadnak vele? Hol van a garancia? De pénzbe is kerülnek ezek az ujjonások. Előkészítés nélkül pedig a népet kitenni bizonytalan zaklatás és adófizetésnek: nemcsak helytelen, de rossz dolog. Ebben a kormányban, mely megszökik, ha hazafias dolgokat kell támogatni, amely Bécsből kormányoz, 150 millió forint értékű államvagyon eladásával állítja helyre az egyensúlyt, ebben a kormányban nem bízhatunk; ez nem szabadulni, ez nem reális, nem olyan, melyben a polgárok bízhatnak. Miért is a kormánnyal szemben — a polgári hazasság kérdésében

— bizalmatlan vagyok. Fogadja el a függetlenség programját, akkor meghajlom előtte.

A tanítói fizetések rendezéséről szótő s-ök megalkotásához — belátom azt, hogy — míg egyik tanító 700 forint javadalmazásban részesül, másik addig 12 frtot kap: a helyes arány nincs meg, jöllehet a munka egy — hogy sorsukon könnyítve legyen, — hozzájárultam.

A tisztviselők, szolgák fizetésének megállapításában addig mentünk, ameddig lehetett. A németiség részére készülő vizsgináz költségét — 200,000 frtot nem szavazta meg. Ezek röviden azok a dolgok, melyekkel beszámolni tartozom.

A párt működésére nézve tudomásul hozza, hogy ámbár a kormány sajtója hirdette a függetlenség megszakadását, — minek okai az egyházpolitikai javaslatok voltak, — a függetlenség a haza boldogsága tekintetében egyetért.

Elveizh hűen ami a kormánytól jön, nem fogadja el, mert azon zászló alatt akar élni, melyre 1848 van írva.

Eljenzések között lépett le a szűkebből, melyet utána Bartalos Gyula foglalt el, ki a ferenczvárosi kerület képviselőtében üdvözlöt hozott az ó-kaniszi választó polgároknak. Beszédében Tompa és Vöröss képviselők érdemeit méltányolta, kik a Henziszobor koszorúzása alkalmával megmentették a haza beszületét. Ezuttal felolvasta Papp Elek orsz. képviselőtől érkezett táviratot, melyben üdvözlöt küldi és sajnálatának ad kifejezést, hogy meg nem jelenhetett.

A beszámoló után a „Gazdasági olvasókör“ és a „Katholikus kör“ be ment Tompa kíséretével, innen pedig a plébániára, hol vendégül maradt.

Másnap a 8 órai vonattal elutazott.

Színház.

A hol unatkoznak.

Pailleron vigjátéka, a nemzeti színház kedvelt repertoír darabja ment ma vonattal előadásban. Pedig hát ennek a darabnak nagyon is gyors tempóban kell menni, hogy azt a hatást, melyet e darab a nemzeti színházban elér — csak megközelítsék. De hat hiába kellő próbák hiányában, s szerepnekkel kelő betanulása nélkül francia vigjátékokat adni. A mi a szereplőket illeti, első sorban is elismerés illeti Polgár Sándort és Nagyfalussy Juliát, kik pompásult adták a Rajmund párt. A harmadik felvonásban nyílt színen tüntető tapsokkal

hívták őket a lámpák elé. A női szereplők közül W é b e r Ferike, L a c z k ó Aranka és B e n k ő Jolán érdemelnek kivülök elismerést, míg a férfiak közül erre Krémer Sándor és Kishonti szolgáltak rea.

V. F.

Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ december 2-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Bacsányi János és felesége.“ (Bacsányiné asszonykori és leánykori arczképeivel, Bucics Zsigmond püspök bírókában levő eredeti olajfestmények után és Bacsányi egykori arczképeivel.) — „Erik.“ Finn elbeszélés. Közli Bán Aladár. — Költemények. „A pásztor“ Bedőhazai Jánostól. „Dal a női kéziről.“ Sajó Sándortól. — „Képek a felkelő nap országából.“ Naplótörölkédek. Japánból. Irta Reményi Ferencz es. és kir-sorhajó-zászlós. — „A jós.“ Orosz életkép. Irta Grulov F. — „Időjósító állatok.“ — „A beszámoló.“ Életkép, Irta Szivos Béla. (Révész Imre festményével.) — „A csemetetés.“ (Képekkel. 1. A koporsó átvitele a livádai templomba. 2. A moszkva érsek megáldja az új ezárt.) — „A lomnizi és gerlachfalvi csucson.“ (Képekkel a magyar és francia turisták tátrai kirandulásából. Dr. Téry Ödön és Petrik Lajos fényképei után.) — „A régi magyarok lakhelyei.“ (Képekkel; 1. Az altjai hegyseg. 2. A kaspi tó. 3. Magyar kürtös. Vagó Pál rajza. — „Árpád és honfoglalás.“ — „Pápai Károly.“ (Arczképpel.) — „Barna Ignác.“ (Arczképpel.) — „Khina és Japán császárai.“ (Arczképekkel.) — „Téli divatlevél.“ (Harom új divatképek.) — Irodalom és művészet, Közintezetek és egyletek. Sakkjáték, Keptalan, stb. heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 ft, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Frankintársulat kiadóhivatalában. (Budapest, egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 ft 20 kr.

A Szalai-Baróti-féle „Magyar nemzet történeté“-ből most jelent meg a harmadik füzet, mely a germánok, az avarok és a frank-szlávok Magyarországon való uralmának tárgyalása után átré a magyarok őstörténetére, különösen pedig a magyar nemzet eredetének és őstörténetének ismertetésére. A szöveg most is kiválik amaz egyszerű és világos stílusával, mely minden tudományos sallangtól, forrásidézetől, csillagos jegyzettől stb. tisztán a művelt nyelv közönséget és nem a történettudósok szűk körét tartja szem előtt. A füzet illusztrativ díszre pedig ezuttal is oly gazdag, hogy e részben még magyar vállalat nem multa felül. A füzetben foglalt képek közül kiemeljük az osztrák férfiak és osztrák nők két csoportképét, melyek a néhai Pápai Károly 1888—9-diki tanulmányutja alkalmával eszközlött eredeti fölvetel nyomán készültek és melyek még sehoh reprodukálva nem voltak: nagyon érdekesekek az ugor néptípusok rajzai is, valamint a magyarok őstörténetéről való tájképek. A szövegbe nyomtatott képeken kívül a kiadás még két külön mellékletet is nyújt: az egyik a magyarok őstörténetéről domborművének két részlete látható: „Traján seregevel átkel a Dunán“ és „Harcz rómaiak és dákok közt.“ A mű előfizetési ára: negyedévre 6 füzet 1 ft 30 kr. félévre 11 füzet 3 ft 60 kr. egészévre 24 füzet 7 ft 20 kr.

Szerkesztői üzenet.

Lapunk egy buzgó olvasójának Elács-Bresztovácson. Ha lapunkat csakugyan olyan buzgalommal olvassa, úgy felelte csodálkozunk, miképpen nem vette észre a lapunkban minden szombatban közölni szokott szűkebb bizottsági ülésen megállapított műsört. Azt, hogy a műsört mindennap közölnük, tőlünk nem kívánhatja senki, ha csak nem a szinlappal egyidejűleg.

— Kérem: itt van már a zsebemben a reversális. Tudtam, hogy ez is szűkebb.

Az volt pedig a reversálisban, hogy én kötelezem magamat a magas kormányt minden a házára nézve üdvös intézkedéseiben teljes önzórel támogatói.

A kormányzó nagyon csóválta a fejét: „a házára nézve üdvös.“

— Hallja, barátom, maga nagyon ravasz ember. Hát csak írjon újságot. De vigyázzon a pennájára, hogy valami ki ne cseppenjen belőle.

Az új lap szerkesztősége nagy hamar megalakult. Régi, kipróbált ellenzéki politikusköböl és új szabadulási tehetségekből. Új évre oly nagy előfizető közönség gyűlt össze melleje, mely annak fennállását biztosítani látszott: azonfölvöl voltak előkelő, nagybírtokú támogatói: azok között első rendben Almásy Pál (a debreczeni országgyűlés volt elnöke, ki már egy halálítéletet tartogatott az emlékei között).

Most azután módomban volt a „Politikai divatok“-at a közönség elé hozni a saját újságomban.

Folyt a munka akadálytalanul valami hat hétig,

Ekkor egy új munkatárs koczogtatott be hozzánk.

Egyike a legelőkelőbb magyar főuraknak: vagyonban gazdag, műveltségben alapos, testben, lélekben fiatal: gróf Zichy Nándor.

Egy terjedelmes, jól kidolgozott me-

morandumot hozott, melyben mély szakavatottsággal voltak kimutatva a politikai hibák, melyek Schmerling rendszerét Magyarországon kivihetlenné teszik, s erőszakos keresztülvétel esetén Magyarországot és Ausztriát teljesen tönkre tennék. Különösen nemzetgazdasági tekintetben volt ez fenyegetően megvilágítva.

Zichy Nándor elébb a Pesti Naplót kínálta meg ezzel az emlékirattal; de Kemény Zsigmondnak nem volt kedve a fejét az oroszlan torkába bedugni; akkor aztán én hozzáam hozta a cikket. En közöltem azt barátaimmal: nagyon tetszett nekik. Szerző belegyezésével valami keveset módosítottam rajta. (A módosítás szelidítés volt a kifejezésekben: szerző igen erősen bánt el az uralkodó politikai rendszer vezérfőitával.) A memorandum egy szamban jelent meg. Roppant sensatiót idézett elő az olvasó közönség táborában.

Két nap multa azonban egy jó barátom, kinek összeköttetési voltak a helytartóságnál, azzal a jó hírrel lepelt meg, hogy „Palfly Mórész dühös ránk a Zichy Nándor gróf cikke miatt, s kiadta a parancsot, hogy katonai törvényszék elé kell bennünket állítani, s mindkettőnkét három havi börtönrre ítélni.“ (Schmerling alati az volt a politikai divat, hogy a szerzőn kívül még a szerkesztőt is be csukják.)

(Folyt, köv.)

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár.

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15, SZ. A. „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL.“

Vértisztó labdacsok, ezelőtt **általános labdacso**k neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan általános betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat észerezese be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszertől készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszertül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, költka, vértelulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknél. Vértisztó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak verszegényes s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztó labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legesélyesebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán meg a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyek e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen olyan szíves és küldjön nékem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatatlan vértisztító labdacsoiból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földjék mellett, 1887. szeptember 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatásá ezennel megírom: En gyermekágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes vegezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az isten áldja meg Önt ezért észszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, amit már másoknak is egészségük visszanyerésére segítsegi szolgáltak. Knifcz Terecz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruból és vizkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márczius 57.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsoiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésem kifejezni ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1888. október 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem 5 éven át gyötört, megszüadaltam. Ezen labdacso nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pserhofer J.-féle, az „Arany biradalmi almához“ czimzett gyógyszerárban, Bécsben, I. Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 ft 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldéssel 1 ft 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközölték) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 ft 25 kr., 2 csomag 2 ft 30 kr., 3 csomag 3 ft 35 kr., 4 csomag 4 ft 40 kr., 5 csomag 5 ft 20 kr. és 10 csomag 10 ft 20 krba kerül. — **Kaphatók Török József gyógyszerárban, Budapestben.**

N. B. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében keretik csak a k i s Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utatitása a Pserhofer J. névalírással fekté színbén és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színbén van elaltva.

Amerikai köszvénykezőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden köszvényes és csuszos bajok, u. m.: gerinc-agy bántalom, tagszagattás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fofájás, fűlszagattás stb. ellen 1 ft 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Evék hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelenczével 2 ft.

Általános tapasz Staudel tanatóról. Ütés és száraz által okozott sebeknél, mérges dağanatoknál, ujjkakcz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitünő szer lón kipróbálva. Egy tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv egy általános ismert kitünő háziszert, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 ft 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszert. Egy üvegecsével 22 kr., 12 üveg, 2 ft.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. Kitünő háziszert a rossz emésztés minden következményei, u. m.: fofájás, szedülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 ft.

Angol csodabalzsam, egy üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást a képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitünő gyógyszer, gyomor-hurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál 1 csomag 1 ft.

Mia-Poko kitünő szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, csusz sat. ellen. Ezen itt felsorolt gyógyszeriményeken kívül, az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölhetnek, ha a pénzüsszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás

POCK LÁSZLÓ

(ezelőtt KLEIN EDE.)

üveg-, edény- és porcellán-üzlet kereskedése.

Különösen ajánlja divatos függő-lámpa és majolika-disztárgyait, terracotta- és sydrolit-figuráit, china-üzüst edényeit s franczia baccaral-ívő-készleteit.

Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kirakat-tábla és képeretek elkészítését a legrövidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalja.

Czógtársa lévén a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak abban a keletlen helyzetben van a czég, hogy a legjobb minőségű és legelőcsőbb üvegtáblával szolgálhatja ki t. vevőt.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

kitünő tisztelettel

Pock László.